Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/268

17.1.2024

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2024/268

z 23. novembra 2023

o spolupráci medzi členskými štátmi v súvislosti so závažnými hrozbami pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v priestore bez kontroly vnútorných hraníc

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) Priestor bez kontrol na vnútorných hraniciach sa opiera o právny rámec opatrení na podporu operačnej spolupráce a výmeny informácií medzi policajnými a justičnými orgánmi v trestných veciach, ako aj opatrení v oblasti vízovej politiky a politiky návratu. Tento rámec bol vypracovaný s cieľom kompenzovať absenciu kontrol na vnútorných hraniciach a musí riadne fungovať súbežne s účinným riadením vonkajších hraníc.

(2) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 ([1]) sa výslovne stanovuje povinnosť členských štátov navzájom si pomáhať a zabezpečovať nepretržitú a vzájomnú spoluprácu. Pre riadne fungovanie schengenského priestoru je rovnako dôležité, aby si členské štáty navzájom poskytovali pomoc v súvislosti s opatreniami prijatými v priestore vnútorných hraníc.

(3) Komisia situáciu na vnútorných hraniciach pozorne monitoruje. V oznámení s názvom Stratégia na vytvorenie plne funkčného a odolného schengenského priestoru ([2]) Komisia okrem iných opatrení stanovila niekoľko kľúčových činností na posilnenie a podporu vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi. Správy o stave Schengenu za roky 2022 ([3]) a 2023 ([4]) obsahujú prehľad opatrení, ktoré Komisia v tejto súvislosti prijala v posledných rokoch a identifikujú sa v nich prioritné oblasti opatrení na zabezpečenie štruktúrovanej, koordinovanej a spoločnej európskej reakcie na spoločné výzvy.

(4) Od roku 2022 sú kontroly na vnútorných hraniciach predmetom intenzívneho dialógu medzi členskými štátmi a schengenským koordinátorom ([5]). Takisto sú jadrom schengenského cyklu ([6]), ako aj opakujúcou sa témou diskusií v Schengenskej rade ako súčasť schengenského barometra. Okrem toho Komisia od mája 2023 uskutočňuje konzultácie ([7]) s členskými štátmi, ktoré majú dlhodobo zavedené kontroly vnútorných hraníc a s členskými štátmi, na ktoré majú takéto kontroly vplyv ([8]). Schengenský koordinátor má v úmysle pokračovať v prebiehajúcom dialógu s členskými štátmi s cieľom podporiť ich pri vykonávaní tohto odporúčania, ako aj pravidelne podávať správy Schengenskej rade o súčasnom stave a dosiahnutom pokroku.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

([2]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 2. júna 2021 s názvom Stratégia na dosiahnutie plne funkčného a odolného schengenského priestoru [COM(2021) 277 final].

([3]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 24. mája 2022 s názvom Správa o stave Schengenu za rok 2022 [COM(2022) 301 final/2].

([4]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov zo 16. mája 2023 s názvom Správa o stave Schengenu za rok 2023 [COM(2023) 274 final].

([5]) Komisia zriadila túto funkciu v júni 2022.

([6]) Pozri závery Rady 6234/22 z 23. februára 2023, dokument Rady 9802/22 z 3. júna 2022.

([7]) V nadväznosti na list slovinských orgánov z 26. apríla 2023, v ktorom vyjadrili obavy, pokiaľ ide o nevyhnutnosť a primeranosť rozhodnutia Rakúska obnoviť kontroly vnútorných hraníc na úseku hraníc so Slovinskom od 12. mája 2023.

([8]) Pracovný dokument útvarov Komisie pripojený k odporúčaniu o spolupráci medzi členskými štátmi pokiaľ ide o riešenie závažných hrozieb pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v priestore bez kontroly vnútorných hraníc prijatý [22. novembra 2023].

(5) Situácia na vnútorných hraniciach bola nedávno takisto predmetom dvoch rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie: najprv rozsudku týkajúceho sa lehôt na dočasné obnovenie kontroly vnútorných hraníc v reakcii na závažné hrozby pre vnútornú bezpečnosť alebo verejný poriadok rovnakej povahy ([9]), ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2016/399, a následne rozsudku týkajúceho sa uplatniteľných pravidiel v súvislosti s neregulárnymi migrantmi, ktorí sa dostavia na hraničný priechod, kde sa vykonávajú obnovené kontroly vnútorných hraníc ([10]).

(6) Komisia vo svojom návrhu na zmenu nariadenia (EÚ) 2016/399 prijatom 14. decembra 2021 ([11]) navrhla rozšíriť druh opatrení, ktoré možno použiť ako alternatívu ku kontrole vnútorných hraníc, vrátane opatrení, ktoré by mohli riešiť závažné hrozby pre vnútornú bezpečnosť alebo verejný poriadok. Tieto navrhované opatrenia vychádzajú z odporúčania Komisie (EÚ) 2017/820 ([12]) o policajných kontrolách a cezhraničnej policajnej spolupráci a ako také preukazujú, že sú potrebné ďalšie opatrenia, ktoré by v reakcii na hrozby pre vnútornú bezpečnosť alebo verejný poriadok podporovali využívanie alternatívnych opatrení ku kontrole vnútorných hraníc.

(7) Vzhľadom na to, že dialóg medzi schengenským koordinátorom a členskými štátmi ukázal, že odporúčania týkajúce sa primeraných policajných kontrol a cezhraničnej policajnej spolupráce stanovené v odporúčaní Komisie (EÚ) 2017/820 sú naďalej platné, že hrozby pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v schengenskom priestore sa neustále vyvíjajú, a so zreteľom na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-368/20, C-369/20 a C-143/22, Komisia považuje za vhodné opätovne preskúmať odporúčanie (EÚ) 2017/820 a doplniť ho na základe skúseností získaných od jeho prijatia v roku 2017 a dialógu, ktorý viedol schengenský koordinátor. Takisto je vhodné mať prehľad o ďalších odporúčaniach prijatých od roku 2017, ktoré sú relevantné pre druh hrozieb identifikovaných členskými štátmi a ktoré sú predložené na odôvodnenie obnovenia kontroly vnútorných hraníc.

(8) V správe o stave Schengenu za rok 2023 sa ako priorita stanovuje posilnenie vnútornej bezpečnosti schengenského priestoru v boji proti organizovanej trestnej činnosti a obchodovaniu s drogami. Ako sa vysvetľuje v správe o stave Schengenu za rok 2023, dialóg s členskými štátmi ukázal, že členské štáty naďalej čelia závažným hrozbám pre ich vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok, čo si vyžaduje opatrenia. Takisto sa v nej preukázala široká škála opatrení prijatých v súvislosti s oznámenými obnovením kontrol vnútorných hraníc. Týka sa to najmä frekvencie a intenzity opätovne zavedených kontrol a vzťahu k ostatným opatreniam prijatým na riešenie zistených hrozieb.

(9) Toto odporúčanie vychádza aj z odporúčania Rady (EÚ) 2022/915 ([13]) a malo by posilniť účinok opatrení, ktoré členské štáty prijímajú pri vykonávaní uvedeného odporúčania. V odporúčaní (EÚ) 2022/915 sa stanovuje niekoľko riešení na odstránenie identifikovaných prekážok operačnej spolupráce a na jej ďalšie posilnenie, keď príslušníci orgánov presadzovania práva pôsobia v iných členských štátoch pri vykonávaní cezhraničného prenasledovania, sledovania, spoločných hliadok a iných spoločných operácií. Ako ilustrujú semináre organizované po sebe nasledujúcimi predsedníctvami Rady a Komisiou v kontexte odporúčania (EÚ) 2022/915, v niektorých členských štátoch existuje množstvo osvedčených postupov v rámci operačnej spolupráce v oblasti presadzovania práva, ako sú spoločné policajné stanice, spoločné hliadky vo vlakoch, spoločné stále operačné pracovné skupiny, spoločné stále policajné brigády, ktoré sú pripravené byť na požiadanie nasadené v teréne, využívanie centier policajnej

([9]) Rozsudok Súdneho dvora z 26. apríla 2022, Landespolizeidirektion Steiermark, spojené veci C-368/20 a C-369/20, ECLI:EU:C:2022:298.

([10]) Rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2023, ADDE a i., C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689, ktorý do veľkej miery potvrdzuje rozsudok Súdneho dvora z 19. marca 2019, Arib a i., C-444/17, ECLI:EU:C:2019:220.

([11]) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/399, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice [COM(2021) 891 final].

([12]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2017/820 z 12. mája 2017 o primeraných policajných kontrolách a policajnej spolupráci v schengenskom priestore (Ú. v. EÚ L 122, 13.5.2017, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/820/oj).

([13]) Odporúčanie Rady (EÚ) 2022/915 z 9. júna 2022 o operačnej spolupráci v oblasti presadzovania práva (Ú. v. EÚ L 158, 13.6.2022, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/915/oj).

a colnej spolupráce na podporu operačnej spolupráce v oblasti presadzovania práva, technológie na vykonávanie policajných kontrol bez toho, aby to malo vplyv na dopravu, zabezpečené komunikačné riešenia fungujúce cez hranice atď., a Komisia v roku 2023 sprístupnila osobitné finančné prostriedky, aby podporila ich zavádzania v celej Únii. Ostatné členské štáty by mali tieto osvedčené postupy uplatňovať vždy, keď je to pre ich situáciu relevantné. Okrem toho, ako sa uvádza v správe o stave Schengenu za rok 2023, Komisia má v úmysle naďalej sprístupňovať finančné prostriedky s cieľom zintenzívniť šírenie osvedčených postupov v iných členských štátoch.

(10) V tomto odporúčaní by sa malo zohľadniť, že centrá policajnej a colnej spolupráce zohrávajú hlavnú úlohu v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti, najmä v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc. V odporúčaní (EÚ) 2022/915 sa posilňuje ich úloha a v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/977 ([14]) sa stanovuje účinná výmena informácií s centrami policajnej a colnej spolupráce a prostredníctvom nich.

(11) Vzhľadom na to, že sa Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT) stala kľúčovým nástrojom v boji Únie proti organizovanej trestnej činnosti ([15]), v tomto odporúčaní by sa mal zohľadniť rámec, ktorý platforma EMPACT poskytuje na účinný boj proti hrozbám trestnej činnosti.

(12) Okrem toho sú potrebné posilnené spoločné opatrenia na účinnejší boj proti prevádzačstvu migrantov a na boj proti neregulárnej migrácii do Únie a neoprávneným pohybom medzi členskými štátmi. Mala by sa zintenzívniť spolupráca v týchto oblastiach. Migračný tlak môže viesť k zintenzívneniu kontrol v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc a prípadne k obnoveniu kontrol na vnútorných hraniciach na základe pravidiel stanovených v nariadení (EÚ) 2016/399. Tieto kontroly by sa však mali vykonávať len vtedy, pokiaľ ich na základe analýzy rizík nemožno nahradiť inými menej prísnymi opatreniami.

(13) Treba zdôrazniť, že všetky opatrenia prijaté orgánmi presadzovania práva sa majú vykonávať primeraným a nediskriminačným spôsobom,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. ŠTRUKTÚROVANÁ SPOLUPRÁCA NA VŠETKÝCH ÚROVNIACH

1. Členské štáty by mali pokračovať a ďalej posilňovať svoju úzku spoluprácu na všetkých politických, administratívnych a operačných úrovniach v boji proti závažným hrozbám pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť v rámci schengenského priestoru.

2. Členské štáty by mali predovšetkým zriadiť stále kontaktné miesta v rámci orgánov zodpovedných za reakciu na závažné hrozby pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť a v náležitých prípadoch by o takýchto kontaktných miestach mali informovať seba navzájom, ako aj Komisiu.

   Takéto stále kontaktné miesta by sa mali zriadiť na vnútroštátnej aj miestnej úrovni.

   Činnosť stálych kontaktných miest by sa mala prispôsobiť úrovni hrozieb, pričom by výmeny mali byť častejšie v prípade zintenzívnených policajných kontrol v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc, a to na základe vnútroštátneho práva.

   Takéto stále kontaktné miesta by mali:

   a) monitorovať vývoj hrozieb, najmä prostredníctvom vzájomnej výmeny produktov analýzy rizík a spravodajských informácií týkajúcich sa napríklad:

      i) teroristických hrozieb,

      ii) nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami a inými ručnými a ľahkými zbraňami vo vozidlách;

      iii) trás neoprávneného pohybu;

      iv) obchodovania s drogami,

([14]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/977 z 10. mája 2023 o výmene informácií medzi orgánmi presadzovania práva členských štátov a zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2006/960/SVV (Ú. v. EÚ L 134, 22.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj).

([15]) Závery Rady 7100/23 o trvalom pokračovaní cyklu politík EÚ na boj proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti: EMPACT 2022+, ktoré schválila Rada (spravodlivosť a vnútorné veci) na svojom 3936. zasadnutí 9. marca 2023 (ELI: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7100-2023-INIT/sk/pdf.

v) *modusu operandi* osôb alebo skupín osôb súvisiaceho *okrem iného s* prevádzačstvom migrantov alebo nedovoleným obchodovaním so zbraňami a s poskytovateľmi falošných dokladov, ktoré členské štáty považujú za závažné hrozby pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť;

b) zlepšiť spoluprácu oblasti presadzovania práva a výmenu informácií o závažných hrozbách pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť s podporou Agentúry Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) ako centrálnej platformy Únie pre informácie o trestnej činnosti a využívať spoločné spôsobilosti v oblasti analýzy s cieľom uľahčiť prácu vnútroštátnym vyšetrovateľom pri cezhraničných vyšetrovaniach trestných činov.

3. Ak sa členský štát rozhodne dočasne obnoviť kontrolu vnútorných hraníc v súlade s hlavou III kapitolou II nariadenia (EÚ) 2016/399, členské štáty, ktorých sa takéto obnovenie dotýka, by mali:

a) pravidelne organizovať dvojstranné stretnutia kontaktných miest alebo iných dotknutých útvarov s cieľom:

i) monitorovať vývoj zistených závažných hrozieb, najmä prostredníctvom výmeny svojich analýz rizík a spravodajských informácií súvisiacich so zistenými závažnými hrozbami;

ii) preskúmať proporcionalitu opatrení prijatých v súvislosti so zistenými závažnými hrozbami a prispôsobiť opatrenia uplatňované na dotknutých úsekoch vnútorných hraníc a v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc týmto vyvíjajúcim sa zisteným závažným hrozbám, najmä pokiaľ ide o miesto, frekvenciu a intenzitu kontrol, s cieľom zabrániť uzavretiu cezhraničných ciest, čo by mohlo mať vplyv na fungovanie cezhraničných komunít a vnútorného trhu;

b) udržiavať úzku spoluprácu s Komisiou, a najmä:

i) na požiadanie včas poskytnúť schengenskému koordinátorovi všetky relevantné informácie;

ii) zúčastňovať sa na konzultáciách organizovaných Komisiou na základe článku 27 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2016/399 s cieľom posilniť vzájomnú spoluprácu medzi členskými štátmi a preskúmať proporcionalitu medzi prijatými opatreniami a udalosťami, ktoré viedli k obnoveniu kontroly vnútorných hraníc, ako aj závažné hrozby pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť, a to pri plnom zohľadnení judikatúry Súdneho dvora ([16]).

2. **POSILNENIE KAPACÍT PRE SPOLOČNÉ OPATRENIA**

4. Členské štáty by mali ďalej rozvíjať svoje kapacity na vykonávanie spoločných a doplňujúcich opatrení na základe dvojstrannej alebo mnohostrannej cezhraničnej spolupráce.

5. Členské štáty by mali predovšetkým:

a) preskúmať a upraviť dvojstranné dohody a dojednania, ktoré poskytujú základ pre cezhraničnú spoluprácu v oblasti presadzovania práva medzi príslušnými orgánmi a ich kontaktnými miestami;

b) vypracovať spoločnú analýzu rizík, ktorá umožní určiť najvhodnejšie opatrenia, ktorými možno reagovať na rôzne druhy závažných hrozieb pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť, ako aj intenzitu takýchto opatrení, pričom sa zohľadnia osobitné miestne podmienky. Členské štáty by napríklad mohli zvážiť, v prípade potreby v súčinnosti so susednými členskými štátmi, vypracovanie individuálneho prístupu pre každý úsek vnútorných hraníc, ktorý by poskytoval prehľad konkrétnych opatrení v závislosti od povahy zistených závažných hrozieb. Takýto individuálny prístup by mohol slúžiť napríklad na riešenie takých hrozieb, ako sú rozsiahle neoprávnené pohyby neregulárnych migrantov, terorizmus a obchodovanie s drogami a na predchádzanie obchodovaniu so strelnými zbraňami a inými ručnými a ľahkými zbraňami a na jeho obmedzenie, čo si vyžaduje osobitnú spoločnú analýzu rizík;

([16]) Najmä rozsudok Súdneho dvora z 26. apríla 2022, Landespolizeidirektion Steiermark, spojené veci C-368/20 a C-369/20, ECLI:EU:C:2022:298; rozsudok Súdneho dvora z 19. marca 2019, Arib a i., C-444/17, ECLI:EU:C:2019:220 a rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2023, ADDE a i., C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

c) zabezpečiť potrebné zdroje, vybavenie a kompetencie pre spoločné hliadky a zmiešané brigády. Takéto spoločné hliadky a zmiešané brigády by mali mať najmä právomoc prijímať opatrenia týkajúce sa odhaľovania a zaisťovania strelných zbraní a iných ručných a ľahkých zbraní ukrytých vo vozidlách, ako aj identifikácie osôb alebo skupín osôb, ktoré členské štáty považujú za osoby predstavujúce závažnú hrozbu pre vnútornú bezpečnosť a/alebo verejný poriadok. S prihliadnutím na podmienky stanovené v príslušnej judikatúre Súdneho dvora by sa takýmto spoločným hliadkam a zmiešaným brigádam malo umožniť, aby pôsobili na takom rozsiahlom území, ako je vzhľadom na miestne podmienky určené na základe analýzy rizík potrebné, a to bez toho, aby došlo k vylúčeniu pohraničných oblastí vnútorných hraníc, pokiaľ takéto ich pôsobenie nie je rovnocenné s kontrolou hraníc.

3. MAXIMÁLNE VYUŽITIE MOŽNOSTÍ, KTORÉ PONÚKA ODPORÚČANIE (EÚ) 2022/915

6. Členské štáty by mali:

a) prijať všetky potrebné opatrenia na vykonávanie odporúčania (EÚ) 2022/915 v kontexte boja proti závažným hrozbám pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť v schengenskom priestore, a to tak, že:

i) sprístupnia alebo prijmú potrebné technické, právne a operačné prostriedky a nástroje, ktoré umožnia vykonávať spoločné hliadky a zmiešané brigády, prenasledovanie a cezhraničné sledovanie v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc;

ii) zriadia alebo posilnia centrá policajnej a colnej spolupráce s cieľom zintenzívniť spoluprácu v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc;

b) využívať osvedčené postupy v oblasti operačnej policajnej spolupráce, ktoré existujú v iných členských štátoch, ako sa uvádza v pláne vykonávania pracovnej skupiny Rady pre presadzovanie práva;

c) využívať dostupné finančné prostriedky Únie na:

i) rozvoj nadnárodných projektov operačnej spolupráce v oblasti presadzovania práva s pridanou hodnotou Únie;

ii) urýchlenie zavádzania osvedčených postupov.

4. ZINTENZÍVNENIE SPOLOČNÝCH OPATRENÍ NA BOJ PROTI PREVÁDZAČSTVU MIGRANTOV

7. Členské štáty by mali prijať potrebné opatrenia s cieľom:

a) zintenzívniť spoločné vyšetrovanie identifikovaných cieľov vysokej hodnoty a vysokorizikových zločineckých sietí;

b) zriadiť a využívať cielené spoločné hliadky a iné spoločné operácie v konkrétnych pohraničných oblastiach vnútorných hraníc;

c) systematicky si vymieňať informácie o trendoch týkajúcich sa neoprávnených pohybov s inými dotknutými členskými štátmi, ako aj s Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Europolom, a nahlasovať udalosti a zobrazovať analýzu v situačných prehľadoch systému EUROSUR ([17]).

8. Europol a Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach by mali podporovať spoločné vyšetrovania uvedené v bode 7 písm. a) tohto odporúčania prostredníctvom špecializovaných operačných pracovných skupín v rámci Európskej multidisciplinárnej platformy proti organizovanej trestnej činnosti (EMPACT).

9. Europol by mal poskytovať podporu pri vyšetrovaniach trestných činov súvisiacich s prevádzačstvom, ktoré vyplývajú z operácií uvedených v bode 7 písm. b) tohto odporúčania.

([17]) V súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2021/581 z 9. apríla 2021 o situačných prehľadoch Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR) (Ú. v. EÚ L 124, 12.4.2021, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/581/oj).

5. VYUŽÍVANIE EXISTUJÚCICH MOŽNOSTÍ V OBLASTI NÁVRATU NA RIEŠENIE NEOPRÁVNENÝCH POHYBOV

10. Členské štáty by mali účinne riešiť identifikované rozsiahle neoprávnené pohyby, ktoré môžu predstavovať závažnú hrozbu pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť, a odrádzať od nich.

    Členské štáty by mali využívať príslušné nástroje v oblasti návratu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES ([18]), najmä vykonávaním odporúčania (EÚ) 2017/820, odporúčania Komisie (EÚ) 2017/432 ([19]) a odporúčania Komisie (EÚ) 2023/682 ([20]).

11. Členské štáty by mali predovšetkým:

    a) vziať späť štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí pred zadržaním v inom členskom štáte prechádzali cez ich územie, a to:

        i) uplatňovaním ustanovení dvojstranných dohôd alebo dojednaní platných k 13. januáru 2009, ako sú uvedené v článku 6 ods. 3 smernice 2008/115/ES, najmä medzi susednými členskými štátmi;

        ii) prijatím všetkých potrebných opatrení vrátane zavedenia operačných postupov medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi s cieľom zabezpečiť, aby sa konania o návrate urýchlene dokončili;

        iii) posúdením potreby opätovne prerokovať alebo obnoviť dvojstranné dohody a dojednania platné k 13. januáru 2009, ako sú uvedené v článku 6 ods. 3 smernice 2008/115/ES, so zreteľom na rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-444/17 a C-143/22;

    b) poskytovať potrebnú odbornú prípravu (a to aj v oblasti základných práv) útvarom zapojeným do kontroly vnútorných hraníc s cieľom zabezpečiť, aby sa vždy plnili povinnosti vyplývajúce zo smernice 2008/115/ES.

12. Ak štátneho príslušníka tretej krajiny neprijal späť iný členský štát v súlade s článkom 6 ods. 3 smernice 2008/115/ES a ak sa overením v Schengenskom informačnom systéme počas policajných kontrol alebo obnovených kontrol vnútorných hraníc preukáže, že štátny príslušník tretej krajiny už podlieha rozhodnutiu o návrate, ktoré predtým vydal iný členský štát, členské štáty by mali prijať tieto opatrenia:

    a) vzájomne uznať rozhodnutia o návrate, ktoré predtým vydal iný členský štát v súlade s odporúčaním (EÚ) 2023/682, a odsunúť osobu v súlade so smernicou 2008/115/ES;

    b) ak nie je možné vzájomne uznať rozhodnutie o návrate v súlade s odporúčaním (EÚ) 2023/682, členské štáty by sa mali obrátiť na členský štát, ktorý predtým vydal rozhodnutie o návrate vo vzťahu k tomu istému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, aby získali všetky relevantné informácie, ktoré by mohli zohľadniť v kontexte konania o návrate v súlade so smernicou 2008/115/ES, a najmä s cieľom posúdiť riziko úteku.

6. OPATRENIA NA RIEŠENIE NEOPRÁVNENÝCH POHYBOV

13. Členské štáty, ktoré čelia neoprávneným pohybom štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi, by mali v prvom rade zintenzívniť policajné kontroly v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc. Každé rozhodnutie o dočasnom obnovení kontroly vnútorných hraníc z dôvodu neoprávnených pohybov, ktoré vo výnimočných

([18]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj).

([19]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2017/432 zo 7. marca 2017 týkajúce sa zaistenia účinnejších návratov pri vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES (Ú. v. EÚ L 66, 11.3.2017, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/432/oj).

([20]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/682 zo 16. marca 2023 o vzájomnom uznávaní rozhodnutí o návrate a urýchlení návratov pri vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES (Ú. v. EÚ L 86, 24.3.2023, s. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj).

situáciách môžu predstavovať závažnú hrozbu pre vnútornú bezpečnosť alebo verejný poriadok, prijaté v súlade s hlavou III kapitolou II nariadenia (EÚ) 2016/399, by malo byť sprevádzané vhodnými zmierňujúcimi opatreniami a malo by podliehať neustálemu preskúmaniu, ktoré umožní takéto kontroly na základe analýzy rizík čo najskôr nahradiť zintenzívnenými policajnými kontrolami a opatreniami cezhraničnej policajnej spolupráce.

7. ZINTENZÍVNENIE SPOLOČNÝCH OPATRENÍ NA BOJ PROTI TERORIZMU A CEZHRANIČNEJ ORGANIZOVANEJ TRESTNEJ ČINNOSTI

14. Členské štáty by mali preskúmať a zvýšiť svoju účasť na platforme EMPACT a jej rôznych operačných akčných plánoch zameraných na riešenie priorít Únie v oblasti boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti v súlade so závermi Rady z 9. marca 2023 o stanovení priorít EÚ v oblasti boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti pre platformu EMPACT na roky 2022 – 2025 ([21]).

15. Členské štáty by mali využiť možnosti, ktoré sú v smernici (EÚ) 2023/977 stanovené na účely účinnej výmeny informácií s centrami policajnej a colnej spolupráce a prostredníctvom nich, a zároveň plne informovať jednotné kontaktné miesta a Europol.

8. UPLATŇOVANIE ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ

16. Členské štáty by mali obmedziť vplyv akýchkoľvek opatrení prijatých na riešenie závažných hrozieb pre verejný poriadok alebo vnútornú bezpečnosť.

17. Členské štáty by mali:

    a) obmedziť používanie systematických kontrol ako krajného opatrenia len vo výnimočných situáciách;

    b) uprednostňovať mobilné kontroly na území členských štátov pred statickými kontrolami na určených miestach;

    c) zvýšiť využívanie moderných technológií a informácií o cestujúcich s cieľom uplatňovať prístup založený na rizikách s využitím dostupných údajov na účely lepšieho zacielenia kontrol.

18. Vo výnimočnom prípade, keď sa rozhodne o využití systematických kontrol a kontrol na určených miestach v súlade s nariadením (EÚ) 2016/399, by sa takéto rozhodnutie malo vopred prediskutovať so susedným členským štátom a malo by byť založené na spoločnej analýze rizík.

19. Členský štát, ktorý vykonáva systematické kontroly a kontroly na určených miestach počas dočasného obnovenia kontrol vnútorných hraníc, by mal poskytnúť dostatočné zdroje, pokiaľ ide o personál a vybavenie, aby obmedzil vplyv kontrol na plynulosť dopravy a dostupnosť všetkých cezhraničných spojení.

20. Organizácia dopravy a zdroje počas systematických kontrol a kontrol na určených miestach by sa mali zodpovedajúcim spôsobom upraviť (napríklad vytvorením oddelených jazdných pruhov na okraji ciest).

21. V prípade ťažkostí so zabezpečením potrebných zdrojov by mal dotknutý členský štát kontaktovať príslušný susedný členský štát s cieľom dohodnúť sa na použití doplnkových opatrení.

9. NADVÄZUJÚCE OPATRENIA

22. Členské štáty by mali naďalej úzko spolupracovať so schengenským koordinátorom a využívať jeho podporu pri vykonávaní tohto odporúčania. Koordinátor bude pokračovať v prebiehajúcom dialógu s členskými štátmi a bude Schengenskej rade pravidelne predkladať správy o aktuálnom stave a dosiahnutom pokroku.

([21]) Závery Rady, ktorými sa stanovujú priority EÚ v boji proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti pre EMPACT na roky 2022 až 2025 (dokument 7101/23).

V Bruseli 23. novembra 2023

Za Komisiu
Ylva JOHANSSON
členka Komisie